

Kendelse

afsagt den 20. november 2018

Sag nr. 2018-80-0124

[Klager]

mod

Ritzaus Bureau A/S

[Klager] har på egne vegne og på vegne af de 23 irakiske sagsøgere klaget til Pressenævnet over telegrammet *"Irakeres advokat får ny kritik af dommere"* bragt af Ritzaus Bureau A/S (Ritzau) på hjemmesiden ritzau.dk den 12. december 2017, fordi han mener, at god presse-skik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at Ritzau har bragt skadelige oplysninger uden forinden at give ham mulighed for at kommentere disse samt har udeladt væsentlige oplysninger.

---

1 Sagsfremstilling

Som led i en større telegramserie (i alt 26 telegrammer) vedrørende en retssag, hvor 23 irakere havde sagsøgt Forsvarsministeriet for danske soldaters behandling af dem under "Operation Green Dessert" i 2004, bragte Ritzau den 12. december 2017 telegrammet *"Irakeres advokat får ny kritik af dommere"* med underrubrikken:

"Advokat [Klager] får besked om at stramme sig an, så irakere kan nå at blive afhørt i Østre Landsret."

Af telegrammet fremgår

"En af advokaterne for 23 irakere, der har anlagt en retssag mod Forsvarsministeriet om tortur, får i et retsmøde tirsdag kritiske bemærkninger fra dommerpodiet. Også forleden fik advokat [Klager] en røffel af landsdommerne.

Opsangen kommer, da det viser sig, at tidsplanen truer med at vælte, fordi advokat [Klager]s afhøring af en 66-årig irakisk mand trækker ud. Halvanden dag er afsat til afhøring af i alt fire irakere, men efter tre timer tirsdag formiddag er [Klager] endnu ikke færdig med den ældre mand.

- Det er landsrettens vurdering, at [Klager] kan koncentrere sin indsats mere og ikke bruge så mange gentagelser og opsummeringer, som er med til at trække retsmødet i

langdrag. Det, vi har set i dag, må ikke gentage sig i morgen, siger rettens formand, landsdommer [Retsformanden].

Han bemærker også, at advokaten kom for sent til tirsdagens retsmøde. Og at [Klager]s indledende spørgsmål - inden han kom til retssagens emne - tog en times tid. Advokat [Klager] og hans makker, [Person A], havde kun afsat en halv dag tirsdag i deres kalender. Eftermiddagen vil de bruge på en anden sag, som ikke kan udskydes, forklarer de. Dommerne undrer sig:

- Det forekommer overraskende henset til sagens store betydning, siger [Retsformanden].

Hver iraker har af landsretten fået bevilget fly, visum og tre dage på hotel. Denne beslutning har advokat [Klager] flere gange beklaget sig over. I et retsmøde forleden gentog han kritikken, selv om han fik besked om at holde inde, hvilket fik dommerne til at trække sig tilbage.

- Vi konstaterer, at det er beklageligt, at du ikke følger rettens tilrettevisninger under processen. Du skal stoppe, når du får besked om det. Det er ikke rimeligt, at retten skal hæves, fordi du ikke følger spillereglerne, sagde retsformanden.”

[Klager] klagede ved brev dateret 11. januar 2018 til Ritzau. Ritzau afviste klagen den 19. februar 2018. [Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 18. april 2018.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Forelæggelse og redigering

[Klager] har klaget over Ritzaus manglende forelæggelse af skadelige oplysninger. Han har blandt andet anført, at Ritzaus telegram har et urimeligt sensationspræget udtryk ved, at retsformandens negative udtalelser rettet mod [Klager] (og dermed sagsøgernes procesførelse) bringes frem som interessant.

Han har i den forbindelse anført, at Ritzaus journalist er bekendt med, at reglerne er således, at en advokat ikke over for retsformanden må tage til genmæle med et forsvar. Dertil er Ritzau bekendt med det alvorlige i at rapportere om, at en advokat får irettesættelser af retsformanden. Til trods herfor undlod Ritzau at give [Klager] mulighed for at kommentere det hændte under retsmødet, hvilket Ritzau var presseetisk forpligtet til.

[Klager] har klaget over følgende udsagn fra det påklagede telegram:

”Han bemærkede også, at advokaten kom for sent til tirsdagens retsmøde.”

I forhold til udsagnet om forsinkelse, har [Klager] redegjort for begyndelsen af retsmødet den 12. december 2018 således: klokken 9.10 – retsmødet begyndte, klokken 9.11 – de tre landsdommere kom ind i retslokalet, klokken 9.12-9.18 – retsformanden begyndte med praktiske anliggender, klokken 9.17 – Advokat [Klager] ankom som følge af trafikforsinkelse, klokken 9.18 – Retten bad advokaterne tage plads, klokken 9.18 – kammeradvokaten protesterede

mod, at [Klager] og ikke hans kollega skulle afhøre sagsøger 12, klokken 9.22-9.26 – dommerne forlod retslokalet for at tage stilling til protesten, klokken 9.28 – protesten blev afvist og retsmødet startede.

[Klager] har i den forbindelse anført, at Ritzaus journalist var til stede under retsmødet og derfor var bekendt med, at [Klager]s forsinkelse ikke var reel, idet fremmødet skete, inden selve retshandlingen var gået i gang. [Klager] har derved konstateret, at han ikke kom for sent til retshandlingen. Han har yderligere bemærket, at Ritzau undlod at nævne, at Kammeradvokaten ved retsdagens begyndelse forgæves protestede, hvilket medførte, at sagen kom 10 minutter senere i gang.

[Klager] har videre klaget over udsagnet:

”Advokat [Klager] og hans makker, [Person A], havde kun afsat en halv dag tirsdag i deres kalender. Eftermiddagen vil de bruge på en anden sag, som ikke kan udskydes, forklarer de. Dommerne undrer sig:
- Det forekommer overraskende henset til sagens store betydning, siger [Retsformanden].”

[Klager] har anført, at han den 11. december 2017 (dagen før retsmødet) overbragte et brev til Ritzau, hvori hans bestræbelser på at tilrettelægge tilstrækkelig tid til afhøringerne over for Kammeradvokaten og Landsretten fremgik. Disse oplysninger burde have fremgået af artiklen. Han har i den forbindelse understreget, at det af Østre Landsrets retsbog af 8. februar 2017 fremgår, at retsmødet den 12. december 2017 udtrykkeligt var angivet som en halv retsdag (formiddag), og at det først var dagen før om eftermiddagen, at det blev ændret af Østre Landsret. [Klager] har i den relation påpeget, at retsformandens bemærkning reelt er et udtryk for, at retsformanden vellykket udøver spin over for Ritzau og derved får fremstillet [Klager] i dårligt lys på selve dagen den 12. december 2017.

Derudover har [Klager] klaget over udsagnene:

”Opsangen kommer, da det viser sig, at tidsplanen truer med at vælte, fordi advokat [Klager]s afhøring af en 66-årig irakisk mand trækker ud.”

Og

”Det er landsrettens vurdering, at [Klager] kan koncentrere sin indsats mere og ikke bruge så mange gentagelser og opsummeringer, som er med til at trække retsmødet i langdrag. Det, vi har set i dag, må ikke gentage sig i morgen...”

Og

”Og at [Klager]s indledende spørgsmål – inden han kom til retssagens emne tog en times tid.”

[Klager] har i den forbindelse blandt andet anført, at Østre Landsret og Kammeradvokaten (Finansministeriet) i fællesskab afkortede den til rådighed stående tid fra de af sagsøgerne kalkulerede 72 retsdage til omkring 50 retsdage. Han mener, at det helt generelle problem

vedrørende afhøringen den 12. december 2017 og samtlige andre afhøringer i sagen er, at landsretten i februar 2017 fulgte Kammeradvokatens ønske om kortere tid. Til den konkrete afhøring den 12. december 2017 var der kalkuleret med et bruttobehov på fem timer, hvilket gav et reel afhøringstid på to en halv time, da der medvirkede en tolk. Dette kan, ifølge [Klager], ikke betragtes som urealistisk højt.

[Klager] har i den anledning henvist til en skrivelse af 28. december 2017 fra formanden fra Antitorturstøttefonden, hvor hun påpeger de alvorlige problemer, der er vedrørende sagens håndtering i Østre Landsret.

[Klager] har endelig anført, at det må være en skærpende omstændighed, at Østre Landsret er en juridisk magthaver ("den tredje statsmagt"). Han betragter det endvidere som en skærpende omstændighed, at Østre Landsret tidligere blev underkendt af Højesteret for sin måde at håndtere sagen om sikkerhedsstilling, hvilket medførte 15 måneders forsinkelse af sagen. Han har i den forbindelse henvist til UfR 2013.3358.

Han mener derfor, at det må være åbenlyst for Ritzau, at Østre Landsret og Finansministeriet kan have en særdeles klar interesse i at flytte fokus bort fra eget ansvar i en alvorlig sag med alvorlige tidsmæssige problemer.

2.2 Ritzaus synspunkter

Ritzau har afvist, at god presseskik er tilsidesat og har henvist til, at der var tale om et offentligt retsmøde, hvor en dommer udtalte sig. Der er tale om et retsreferat, hvori der citeres præcist, hvad retsformanden sagde.

Ritzau har noteret sig, at [Klager] ikke bestrider korrektheden af de udtalelser, som retsformanden kom med i retsmødet, og som er refereret i det påklagede telegram.

Det sker jævnligt, at journalister refererer fra retsmøder, hvor dommere bryder ind i en forklaring, kommenterer en situation, forlænger et retsmøde, afsiger kendelse om dørlukning eller træffer andre beslutninger.

Selv om der kan være personer, der i denne forbindelse ikke får medhold eller bliver kritiseret, er medierne i disse tilfælde ikke forpligtet til at indhente en kommentar, før de offentliggør en artikel.

Et retsmøde adskiller sig grundlæggende fra andre begivenheder i samfundet, hvor nogen beskylder og anklager andre. Her er pressen som udgangspunkt forpligtet til også at høre den angrebne part.

Baggrunden, for at retsformandens kritik blev til et selvstændigt telegram, er, at kritikken var usædvanlig. Derfor vurderede Ritzau, at telegrammet havde relevans.

Ritzau har derudover afvist, at telegrammet er ensidigt, idet [Klager]s kritik af irakernes forhold tydeligt er beskrevet i telegrammet. Ritzau har i den forbindelse anført, at der samme dag (den 12. december 2017) blev udsendt et telegram med overskriften *”Iraker: Jeg blev bagbundet i dansk militærlejr”*. Telegrammet omhandler [Klager]s vidneafhøring af en 66-årig iraker, der hævder, at han har været udsat for tortur.

Endelig har Ritzau understreget, at Ritzau, siden retssagen om de 23 irakere, som har sagsøgt Forsvarsministeriet, begyndte i oktober 2017, har udsendt hele 26 telegrammer om sagen, der alle refererer, hvad der er blevet sagt i retslokalet. Ritzau mener derved, at dækningen af sagen er afbalanceret.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Hans Peter Blicher, Lene Sarup og Otto Juhl Nielsen.

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at [Klager] har indgivet klagen på egne vegne og på vegne af de 23 irakiske sagsøgere i den omtalte retssag ved Østre Landsret.

Den indsendte fuldmagt ses ikke at indeholde underskrifter fra de 23 irakere. Dertil gives [Klager] mandat til følgende i fuldmagten:

”Til at gennemføre hver af vores sager for Danmarks Højesteret og på grundlag af de ovennævnte oplysninger, vil vi ved et tillæg til denne skrivelse, underrette Højeste Ret om yderligere vigtige bemærkninger og ønske at Advokat [Person B] (H) bliver beskikket som advokat for os i Højeste Ret.

I tilfælde af dennes forfald ønsker hver af os at afløseren udpeges af vores Juridiske Rådgiver [Klager], der hermed også af hver af os er tillagt mandat til, hvis han skønner det nødvendigt for at opnå retfærdighed, at indbringe vore sager for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg og/eller andre internationale organisationer, der behandler klager over tortur og krænkelse af ret til retfærdig rettergang.

Juridisk Konsulent [Klager] er endvidere tillagt mandat til at udpege vores advokat ved hver af sagernes hjemvisning og genoptagelse for Østre Landsret, som ikke hidtil har givet os en retfærdig rettergang.”

Pressenævnet finder, at [Klager] ved den indsendte fuldmagt ikke har dokumenteret at være klageberettiget på vegne af de 23 irakiske sagsøgere i denne pressenævns sag.

Nævnet bemærker i den relation, at det er en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over. Det indebærer, at man som person,

virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet.

På baggrund af de fremførte klagepunkter og indholdet af det påklagede telegram bemærkes det, at nævnet ikke betragter de 23 irakiske sagsøgere som klageberettigede.

Klagen vurderes således alene i forhold til, om god presseskik er tilsidesat i relation til [Klager].

God presseskik

Forelæggelse og redigering

[Klager] har klaget over, at Ritzau ikke gav ham mulighed for at kommentere de skadelige udsagn fra retsmødet den 12. december 2017, og at artiklen manglede relevante oplysninger. Han har blandt andet anført, at Østre Landsret og Kammeradvokaten afkortede antallet af retsdage fra 72 til 50, hvilket er den egentlige årsag til sagens tidsmæssige problemer, og at landsretten derved havde en klar interesse i at flytte fokus bort fra eget ansvar over på hans procesførelse.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte, herunder ved forelæggelse for den, som eventuelt kan være krænket, jf. punkt A.1 og A.3. Dette gælder også for retsreportager, jf. punkt C.1.

Pressenævnet er ikke i besiddelse af en kopi af retsbogen fra retsmødet den 12. december 2017, men som sagen er oplyst og påklaget til Pressenævnet, lægger nævnet til grund, at Ritzaus gengivelse af, hvad der blev sagt af retsformanden under retsmødet den 12. december 2017, er korrekt. Som sagen er oplyst, lægger nævnet videre til grund, at Ritzaus journalist overværede retsmødet den 12. december 2017.

Retsformanden er i den påklagede artikel blandt andet citeret således:

”- Det er landsrettens vurdering, at [Klager] kan koncentrere sin indsats mere og ikke bruge så mange gentagelser og opsummeringer, som er med til at trække retsmødet i langdrag. Det, vi har set i dag, må ikke gentage sig i morgen, siger rettens formand, landsdommer [Retsformanden].

Han bemærker også, at advokaten kom for sent til tirsdagens retsmøde. Og at [Klager]s indledende spørgsmål - inden han kom til retssagens emne - tog en times tid.

Nævnet finder, at det påklagede udsagn ”*Opsangen kommer, da det viser sig, at tidsplanen truer med at vælte, fordi advokat [Klager]s afhøring af en 66-årig irakisk mand trækker ud.*” må anses for udtryk for Ritzaus vurdering på baggrund af retsformandens udtalelser til [Klager] under retsmødet den 12. december 2017 og journalistens iagttagelser under retsmødet.

Dertil har [Klager] ikke bestridt de faktiske oplysninger i det påklagede udsagn: ”Advokat [Klager] og hans makker, [Person A], havde kun afsat en halv dag tirsdag i deres kalender. Eftermiddagen vil de bruge på en anden sag, som ikke kan udskydes, forklarer de. Dommerne undrer sig:

- Det forekommer overraskende henset til sagens store betydning, siger [Retsformanden].”

Da [Klager] ikke har bestridt de faktiske oplysninger i artiklen, men derimod har klaget over, at han ikke fik mulighed for at kommentere det hændte, herunder forklare sig, lægges det til grund, at Ritzaus gengivelse af retsmødet den 12. december 2017 ikke indeholder faktisk ukorrekte oplysninger, og nævnet udtaler ikke kritik af Ritzau for ikke at indhente [Klager]s kommentarer til retsformandens udsagn eller det hændte under retsmødet den 12. december 2017 inden offentliggørelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at en advokat, der, under udførelse af sin advokatgerning i retten, kritiseres af retsformanden for netop denne udførelse, må forvente eventuel medieomtale af det hændte i retssalen.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

Pressenævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at redaktøren har overskredet de vide rammer for redigering ved blandt andet at undlade oplysningen om, at Kammeradvokaten indledningsvis fik afvist en protest, og at dette medførte, at sagen kom 10 minutter senere i gang.

Som sagen er oplyst, gør det samme sig gældende i forhold til oplysningerne i [Klager]s brev af 11. december 2017 til Ritzau, hvori hans bestræbelser på at tilrettelægge tid til afhøringerne skulle være beskrevet nærmere.

Pressenævnet udtaler på denne baggrund ikke kritik af Ritzau.